

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja.

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaifove ulice št. 5, (1. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vnaprejšnje naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravništvo: Knaifove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Idrijsko napredno gospodarstvo.

Idrija, 21. marca.

Nove občinske volitve so pred nami in blizu se konec klerikalnega gerenta v izrazito naprednem idrijskem mestu. Klerikalci hite, da z najhujšim zavijanjem resničnih dejstev osunijo idrijsko napredno gospodarstvo, da s tem tu ali tam vjamemo kakega volilca še v zadnjem trenutku. Veliko pa jih ne bodo. Klerikalci so prišli s svojimi večninami lažni ob vsak kredit, le prav malo je v Idriji tistih zaslepljenec, ki ne previdijo pogubonosne klerikalne politike.

Dolžnost naša je, da klerikalna zavijanja zavrnemo. Sicer je vsakemu količjak razumnemu in poštenemu Idrijčanu gospodarski položaj mesta Idrije docela jasen, saj je občinarija napredno gospodarstvo odprta knjiga. V tem oziru torej ne bi bilo treba izgubljati besed, pišemo pa o tem vendarle, da pokažemo, kako neosnovana so klerikalna očitjanja in kako prav brez vsake podlage je njihovo hujskanje proti idrijskemu naprednemu gospodarstvu.

Pred vsem jasno besedo o občinskem čistem premoženju. Klerikalni dopisnik pravi, da izkazuje računski zaključek za leto 1908. premoženja 553.270 K 72 v, to pa je treba popraviti za premoženje ubožnega zaklada 58476 K 10 v, na katero je klerikalni resničeljub nehoti seveda pozabil. Ubožni zaklad, ki ga sicer oskrbuje in dotira občina, je tako tesno spojen z občino, da ga tudi klerikalni zavijalec resnice ne more izključiti iz občinskega premoženja. Vse premoženje idrijske občine se čeni po inventarju na 611.746 K 83 v. Temu nasproti stoji občinski dolg v skupnem znesku 416.977 K 44 v, znaša torej čisto občinsko premoženje 194.769 K 39 v. Koncem leta 1896., v katerem je prišla narodno - napredna stranka do odločilne besede v občinskem odboru, pa je znašalo čisto aktivno stanje občine 118.247 kron 94 v, v številno ubožni zaklad in A. Kavčičevo ustanovo. Pomnožilo se je torej čisto občinsko premoženje tekor 13letnega naprednega gospodarstva za 76.521 K 45 v. Tak bi bil račun glasom letnih računskih za-

ključkov. V resnici pa je še mnogo ugodnejši. Če bi cenili občinska posestva po današnji njihovi faktični vrednosti, bi znašalo čisto občinsko premoženje gotovo trikrat toliko. Kje naj je potem tu govor o slabem gospodarstvu!

V ta račun umevno so vzete le one mestne naprave, ki se morejo izkazovati kot premoženje, koliko naprav je, ki so se izvršile za časa naprednega gospodarstva pa se jih ne more zapisati v inventar, a so v velikansko korist mesta Idrije in nje prebivalstva. Pod klerikalnim občinskim odborom je bilo mesto do skrajnosti zanemarjeno v vsakem pogledu, ni ga bilo vodovoda, ne poštene ceste, da ne govorimo o drugih stvarih. V kratki dobi naprednega gospodarstva pa se je mesto naravnost prerodilo. Gradilo se je vodovod, vsak del mesta ga že danes ima, popravljalo pota, pričelo se kanalizacija, zgradilo novo mestno hišo, impozantno realno poslopje, praktično in moderno urejeno mestno ubožnico, pričelo graditi mestni dom, ustanovilo mestno hranilnico itd. Skratka kamor se ozremo, vidimo lepe sadove napredne mestne uprave v procvit in trajno napredovanje idrijskega mesta. Kroma vsemu temu blagostnemu delovanju pa je bila ustanovitev mestne realke. Klerikalci pa ne le, da niso sodelovali, marveč kot zlobni otroci nagajali, intrigirali povsod, kjer so le mogli, blatili in zasramovali napredne odbornike po klerikalnih listih. Te je bilo njihovo ljudsko delo, med tem ko se naprednjaki po-žrtvovalno, vstrajno in dosledno ter uspešno delovali v blaginjo idrijskega prebivalstva.

Klerikalni »Slovenec« dopisnik molči ko grob o mestni realki, niti črke ne piše o njej, o mestnem dolgu pa so ga polna usta. Hoče števil, radi nam postrežejo z njimi. Ustanovitev in vzdrževanje mestne realke je do danes stalo občino ogromno svoto nad 800.000 K, dolg občinski pa znaša 400.000 K, če bi ne bilo realke, bi danes občina ne imela niti vinarja dolga in za toliko večje premoženje. Občina pa je donajala žrtve in krvavela za realko v samopomoči, ker niti država, niti dežela niste hoteli izpolniti svojih dolžnosti napram Idriji v kulturnem oziru. Ali pa so bile ogromne žrtve za realko brezkoristne — zavržene? Poglejmo! Izračunamo najprvo, kakšen dobiček prinaša realka Idriji. Letos pohaja v realko

317 dijakov, 159 domačinov in 158 tujecev. Vzemimo, da 158 dijakov plačuje povprečno na mesec za hrano in stanovanje 30 K, za razne druge potrebščine povprečno 8 K, znaša to na mesec 6004 K, ali na leto 60.040 kron. Najmanj toliko pride vsako leto po dijakih v Idrijo, koliko pa poleg tega puste njihovi starši in sorodniki denarja v Idriji. Sedaj ko bo realka podržavljena, bo plačevala država na leto skoraj 50.000 K za plače na realki, ki bodo zopet le Idriji v korist. Lepo svoto 110.000 K bo pridobila Idrija vsako leto od realke. Poldrugi sto domačin po večini rudarskih sinov uživa v domačem kraju svojo srednješolsko izobrazbo. Koliko je zopet to vredno za starše, ki imajo svoje sinove v realki? Koliko manj idrijske mladine bi študiralo, zdaj je vsakemu nadarjenemu in pridnemu rudarskemu mladeniču odprta pot do boljše bodočnosti? Kaj pomenja idrijska realka s splošnega slovenskega stališča, ni treba še posebej naglašati. Povejte vi klerikalni hujskači in nepoštenjaki, ali je denar izdan za realko slabo naložen? Ali ne donaja stoterih obresti? Te obresti se ne pišejo v knjigah občinske pisarne, ker se plačujejo neposredno idrijskemu prebivalstvu. Ali pomenja ustanovitev zavoda tako dobičkanosnega v kulturnem in materialnem pogledu, slabo gospodarstvo?

Pa ne samo z dolgom, marveč tudi s povišanjem občinske doklade hočejo klerikalci slepiti javnost. To je tem bolj nesramno, ker je klerikalni gerent sam povišal 75% doklade na 92%. Tega povišanja ne bi bilo prav nič potreba, če bi klerikalci imeli res kaj smisla za Idrijo in ne samo prazno vpitje. Realke bo v jeseni podržavljena in posledje odpadejo občini vzdrževalni troški okroglo 50.000 K. Občina bi torej prav lahko izhajala s staro občinsko doklado. Letos na naj bi dežela izplačala že leta 1905. naprošeno podporo za vzdrževanje mestne realke in pokritje bi se našlo brez povišanja občinske doklade. V deželni zboru imajo klerikalci absolutno večino in dežela je naravnost dolžna podpirati idrijsko občino, ki je plačala v zadnjih desetih letih nad 500.000 K deželne doklade, a nasprotno ni imela dežela nikakih stroškov za Idrijo. Tu bi bili storili klerikalci lahko nekaj za Idrijo, a so unisono odklonili tozadevni Ganglov predlog. Idrijski

volilec, ali ste sedaj spoznali klerikalno ljubezen do Idrije!

Vsak zaveden Idrijčan lahko spozna, da je bilo napredno gospodarstvo le v blagor mesta Idrije in njenega prebivalstva. Lahko tedaj stopijo napredni in vsi samostojno misleči volilci na volišče, da oddajo svoj glas za napredne kandidate. Volilci poskrbite, da se častni klerikalni poraz spremeni v velik polom, da tako mine klerikalcev veselje stezati svoje umazane roke po napredni Idriji.

Poslanska zbornica.

Dunaj 22. marca. V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala debata o zakonskem načrtu glede podržavljenja železnic. Pred prehodom na dnevni red se je zglasil za besedo ministrijski predsednik baron Bienenroth, ki je v svojem govoru pojasnjeval zunanji politični položaj. Med drugim je rekel: Kakor sem že pretekli teden naglašal, je srbska vlada na našo intervencijo odgovorila z noto, ki ni odgovarjala našim pričakovanjem. Kakor smo obveščeni, smatrajo srbski odgovor tudi drugi kabineti kot nezadovoljiv. Na srbsko noto nismo takoj odgovorili, ker bi takojšnji odgovor položaj samo poostiril, čemur pa smo se hoteli izogniti. Mi nimamo nobenih agresivnih namenov in nečemo voditi prestižne politike. Srbija ima torej še dovolj časa, da prouči situacijo ter v zadnjem trenutku spremeni svojo politiko. Z odgovorom na srbsko noto pa se ne bomo prenapregli zaradi tega, ker smo izvedeli, da nameravajo veslele Srbije znova nasvetovati, naj odneha, in ker se nadejamo, da bo to pot Srbija uvaževala ta nasvet. A dasi vstrajamo v največji potrpljivosti, vendar izpolnjujemo na drugi strani samo svojo dolžnost, ako delujemo z vso potrebno odločnostjo na to, da čim najpreje napravimo konec nevzdržljivemu položaju na naši meji. Toda tudi sedaj ostajamo zvesti svoji dosednji metodi ter smo pripravljeni podati roko Srbiji, ako pride le ta do spoznanja svojega resničnega položaja.

Na to je zbornica prestopila k drugemu čitanju zakonskega načrta o podržavljenju železnic. Po daljši debati, ki so se je udeležili poslanci raznih strank, je zbornica predlogo sprejela v drugem in tretjem čitanju,

Položaj je še vedno vele- resen

Dunaj 22. marca. Na temelju informacij na merodajnem mestu zatrjujejo, da je zunanji položaj nespremenjeno veleresen. Tekom tega tedna morajo kocke pasti. Ni moči vnaprej povedati, v kateri smeri bo padla odločitev. Vojna in mir sta sedaj na tehtnici. V ravnotežju. Samo ako bo akcija v lesil v Belgradu imela uspeh, je nade, da se ohrani mir. Avstro-Ogrska vztraja začasno v mirni rezervi. Dočim Francija in Anglija delujeta s priznanja vredno v nemo za mir, prihajajo iz Belgrada vesti, ki dokazujejo, da o kakem treznejšem naziranju v Srbiji ne more biti govora. Agitacija za vojno se nadaljuje in vse kaže na to, da se v Belgradu ni malo ne zavedajo resnosti sedanjega položaja. Bati se je da srbska vlada v odločilnem momentu ne bo več mogla pomiriti duhov, ki jih je poklicala. Vojne priprave so dosegle vrhunec. Z vso gotovostjo zatrjujejo, da je na belgradskem kolodvoru že pripravljen poseben vlak, ki ima prepeljati kralja in njegovo rodbino v Niš ali Kragujevac. Vojna uprava oborožuje z največjo naglostjo vstaške čete. Vse to dokazuje, da mora odločitev pasti v najkrajšem času.

V sredo pade odločitev.

Dunaj, 22. marca. Na merodajnem mestu se nadejajo, da bodo pogajanja o angleškem predlogu med vesilami v sredo končana. Potem se bo pokazalo, ako je mogoč sporazum med vesilami z vstetjem Rusije. Jele če se to zgodi, se bo lahko reklo, da je mnogo nade, da se ohrani mir. Vsekakor pa bo sredi odločilen dan. Tega dne se odloči, ako pride do vojne ali ne.

Solun se naj proglasi za svobodno luko.

London, 22. marca. „Daily Telegraph“ javlja, da je Srbija pripravljena o avstro Ogrsko se poravnati, ako se Solun proglasi za svobodno luko za ves Balkan in ako se iz Soluna v Srbijo zagotovi mednarodna prometna zveza. Takisto zahteva Srbija, da se zajamči srbskim tovorom prevoz na avstrijskih železniških progah kot mednarodnemu transitnemu blagu.

LISTEK.

Belgrad.

Potopisne slike iz l. 1905. in 1906.

Napisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

Gradjanska kasina.

Za društvene sestanke, za zabavo in razvedrilo imajo meščani »Gradjansko kasino«. To je meščanska beseda ali to, kar je pri nas »Narodni dom«. To čudno besedo »kasina« sem našel po vsem jugu. V kasini imaš krasno čitalnico, raznovrstne časopise, in kar je glavno, tu se redno prireajo v prostorni dvorani predstave, predavanja, deklamacije in plesne zabave. Tu se razvija živo družabno življenje.

Življenje v kavarnah.

Nekdaj so ljudje pili kavo za zdravilo. V Perziji je baje bila znana kava že leta 875. po Kristusovem rojstvu, toda to je zajamčeno le za Abesinijo. V Carigradu je prišla kava leta 1517. Prva kavarna je bila v Benetkah (1645), potem v Oksfordu (1650), v Marselju (1659), od koder se je kava razširila v Nemčijo. Na Dunaju je otvoril kavarno neki Poljak.

Nekdanje kavarne niso nič po-

dobne današnjim. Danes so kavarne družabna shajališča. Ljudje ne zahajajo danes v kavarne, da srebaajo kavo za zdravilo. Kava je le postranska stvar. Kavarne so danes prave čitalnice. V njih imaš raznovrstne časopise in revije, iz katerih črpaš obiskovalci kavarne splošno znanje, splošno naobrazbenost. Za prosveto občinstva so torej tu kulturne naprave. Za malo odškodnino, ki jo plačamo za čašico kave, imamo na razpolago časopise, kateri nas poučujejo o vsem, kar se dogaja in vrši po svetu bodisi na političnem, znanstvenem, kulturnem, gospodarskem ali socialnem polju vseh narodov sveta. Kavarne so danes učilišča ne samo za šolanega, nego tudi za vsakega navadnega človeka. Naravno je, da imajo tudi kavarne svoje slabe strani, toda same za tistega, kdor jih išče.

Kavarne so se razširile po vsej Evropi, kakor tudi po ostalih delih sveta, kamor je prodrla civilizacija. Tudi Belgrad ima svoje kavarne, ki pa se nekoliko razlikujejo od naših. Lepe so in vse polno ljudi je v njih. Tujeu se zdi nekako čudno, da so malone brez časopisov. Ožiral sem se po srbskih časopisih, a teh ni bilo nikjer. Le tuji časopisi, ki ne izhajajo v Belgradu, so ti na razpolago. Ob mizah sede gostje in srebaajo kavo. Da, prav srebaajo. Ko sem prvič zahteval kavo, gledal me je marker, spoznal

me je tujea in me je vprašal, ali želim »švarcen« ali turško kavo. Tu se pije le dobra turška kava v malih posodicah. Malo je je, ali je okusna in dobra.

Gostje se razgovarjajo o vsakdanjih dogodkih. Ločeni so v sorodne skupine. Znanstveniki imajo svoje pogovore, trgovci in politiki tudi svoje. Da bi ti gostje zahajali v kavarne radi kvart, tega nisem zapazil. Kvarte so tu malo znane. V »Balkanu« jih sploh nisem videl. Tu je kavarne res pravo zbirališče meščanov, politikov, znanstvenikov in trgovcev.

Po čedu začenjajo se polniti kavarne. Prijatelj priseda k prijatelju in pri vsaki mizici se začenja živla debata. To traje nekaj časa. Ko pa se usujejo v kavarno raznašalci listov, kupujejo gostje časopise. Stari radikalec zahteva »Samoupravo«, mladi radikalec kupuje »Odjek«, nacionalist posepa po »Srpski Zastavi« in tako dalje. Vsakdo kupuje glasilo svoje stranke. Domače liste si torej domačin sam kupuje. Tisti pa, ki ne hodijo v kavarne, kupujejo časopise na ulici. Po ulicah letajo dečki z ogromnim zavojem listov pod pazduho in vpijejo: Novine, novine. Šviga kot strela po tlaku in ako si neroden, ne dobiš nič. Tu moraš noko dvigniti, da te zapazi raznašalec. Denar moraš imeti pripravljen, da raznašalec spet dalje beži. Mudi se mu

silno, ako hoče, da prebeži vse ulice in da razpeča zalogo. Četudi curkoma dež lije, raznašalec nima dežnika, ker ta bi ga le oviral. Kar beži in beži, ne ozira se ne na desno ne na levo, kar gleda predse in vendar vidi tudi na desno in na levo. Pozna svoje odjemalce in ve, kje so. Zato pa le beži dalje in dalje in kliče: Novine, novine! To traje le malo časa. Ker vsi listi ne izhajajo ob isti uri, zato imaš raznašalce več časa pred očmi.

Umeje se ob sebi, da smo se shajali v kavarni. Seznanil sem se tu s srbskimi učenjaki in pisatelji. Dva

srbski, ki učenjaki v Belgradu, to sta Jovan Vukasović in inženir Roš, bila sta mi zvesta tovariša in informatorja. Ni čudo, da sem se v taki slovenski družbi čutil kot doma.

V spomenu mi ostane stari dr. Jovan Turoman. Bil mi je najzvestejši spremljevalec. Točno je prihajal v kavarno ali pa me je čakal na ulici. Imel je posebno ljubezen do Slovencev. Njegov najboljši prijatelj je bil Luka Zima, čigar spis: Figure u našem narodnem pjesništvu je izdala Jugoslovanska akademija. Luka Zima je bil naš rojak. Porodil se je l. 1830. v Jurji vasi pri Ptuj. Na prigovarjanje pesnika Zmaja prišel je Zima l. 1856. v Karlovcu in je naposled bil profesor leta 1893—1897 na veliki školi v Belgradu. Dr. Jovan Turoman se je porodil v Ušici pri Jasenovu na Hrvat-

skem. Služboval je v Novem Sadu in naposled je bil profesor na veliki školi v Belgradu do leta 1896. Tu sta bila glavna prijatelja. Dr. Turoman je živel v pokoji in se je v pogovoru vedno spominjal prijatelja Zime. Pripovedoval mi je, kako je Zimi bilo dobro znano narodno pesništvo. Znal je namreč malone vse narodne pesmi na pamet.

Žene v organizaciji.

Makedonija je preporna točka, katera dela mnogo skrbi. Ako se makedonsko vprašanje ne reši mirnim potom in ako srbi in Bolgari ne bodo imeli pred očmi le skupnih koristi, utegne ravno Makedonija razdvojiti rodne brate, Srbe in Bolgare. Jedva je modri srbski kralj Peter utrdil vez med obema državama, tako da je lepo gledati, kako se oba naroda ljubita, že se poraja v političnih krogih bratska zavist. V Belgradu in Sofiji smo videli in se uverili, da je srbsko - bolgarsko sporazumljenje nekaj resničnega. Čigava bode Makedonija? Srbi se potegujejo za autonomijo v Makedoniji, ker upajo, da si na ta način rešijo makedonske Srbe. Bolgari se ne ogrevajo za avtonomijo. Srbi se sploh mnenja, da se z Makedonijo utegne to zgoditi, kar se je zgodilo z Istočno Rumelijo. Mislijo torej, da si bodo Bolgari lepo in mirnim potom prisvojili Makedonijo, kakor so to storili z Rumelijo.

Ruski in angleški poslanik posreduje.

Belgrad, 22. marca. Ruski in angleški poslanik sta bila danes pri ministru zunanjih del dr. Milovanoviću, s katerim sta se posvetovala, kako bi se dal najti najugodnejši izhod iz sedanjega kritičnega položaja. Poslanika sta dr. Milovanoviću nasvetovala, naj stori vse, da se odstrani sedaj vladajoča napetost v zunanjem položaju. Po odhodu poslanikov je imel dr. Milovanović dolgotrajno konferenco z ministrskim predsednikom Novakovićem ter z ministroma Stojanovićem in Protićem.

Vojni material za Srbijo.

Carigrad, 22. marca. V Solun je došel parnik, ki je imel na krovu vojni material za Srbijo in sicer 263 zabojev patron. 23 zabojev streljiva za topove in 19 zabojev pušk. Turški ministrski svet je sklenil, da dovoli za ta vojni material prevoz v Srbijo in sicer z ozirom na to, ker ta transport preje ni bil srbski vladi aviziran, vsled česar bi srbska vlada imela ogromno škodo, ako bi se prevoz tega vojnega materiala zabil.

Črna gora je pripravljena.

Cetinje, 22. marca. Mobilizacija je malodane končana. Del armade ostane na turški meji za vse slučaje, vsa ostala armada pa je bila poslana na hercegovinsko mejo in proti Baru. Vse gorske prelaze stražijo močni vojaški oddelki. Vsi prehodi iz Hercegovine v Črno goro so podminirani. V Hercegovino se je vtihtopilo že več Črnogorcev, da pripravijo narod za vstajo.

Rumunska mobilizuje.

Bukarešta, 22. marca. Vladni organ „Indépendance roumaine“ javlja: Vojna uprava je sklenila mobilizirati štiri kore. Za divizijo v Otteni je vojno ministrstvo odredilo vojno pripravljenost.

Dunaj, 22. marca. Rumunska vlada je pozvala vse rumunske častnike, ki služijo v študijske svrhe v avstro-ogrski armadi, naj se nemudoma vrnejo k svojim polkom.

Bukarešta, 22. marca. Vojno ministrstvo je sporočilo rezervnim vojaškim zdravnikom, naj bodo pripravljene, da se pokličejo pod zastave. Železniški upravi je vlada ukazala, naj ima pripravljene vlake za transport vojaštva proti srbski meji.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb, 22. marca.

Po tridnevni pavzi se je danes nadaljevala obravnava. Obtoženec Valerijan Pribežević je zbolel.

Najprej se je nadaljevalo zasliševanje učitelja P. Petrovića.

Zagovornik dr. Hinković je predložil pismo Mile Popovića, ki ga je drž. pravništvo navedlo kot pričo in ki zdaj izjavlja, da so njegove izpovedi v obtožnici popačene. V obtožnici se očita Petroviću med drugim, da je ustanovil zadružno poljskih delavcev. Dr. Hinković je konstatiral, da je bila ta zadruga zapisana v trgovski register — dva meseca potem, ko je obtoženec že sedel v ječi. Tudi je dognal, da se zdaj toži Petrović zaradi govora, ki ga je imel pred več leti in zaradi katerega je že bil v sodni preiskavi a se je preiskava l. 1906. ustavila, kakor se je ustavila takrat tudi v tej zadevi začeta disciplinarna preiskava. Nezakonito je v novi postopati.

Na letošnjem kongresu (1906) jugoslovanskih književnikov in publicistov v Sofiji se je jasno videlo, da se Srbi boje za Makedonijo. Četudi ni nihče mislil na makedonsko vprašanje, da bi govoril o njem, vendar so Srbi hoteli to na vsak način prepričati. Profesor Rista Odavić, urednik „Nove Iskre“, stavlja je resolucijo, da se kongres ne pečaj s politiko! Kongres naj se torej bavi le z nepolitičnimi stvarmi. Resolucija je bila sprejeta, ker je bilo previdnih publicistov, kateri so se udali radi miru, in ker se sploh o politiki ni razpravljalo.

Srbi se pridno pripravljajo. Skrbijo za makedonske delavce, ki prihajajo v Belgrad, imajo večerno šolo. Za isto službo so angažovali Srbi svoje žene in dekleta. V Belgradu je društvo „Knežinja Ljubica“. To je žensko društvo, katero pospešuje cerkev in šola izven Srbije. Nadalje je „Kolo srpskih sestara“ to je društvo, katero prinaša raznovrstno pomoč Srbom iz neosvobojenih krajev. To društvo daje obleko in knjige.

Poleg tega imajo Srbkinje posebno in splošno „Žensko društvo“ in „Materinsko združenje“. To zadnje društvo je jako človekoljubno. Jemlje v varstvo novorojene sirote in jih vzdržuje tri leta.

(Dalje prihodnj.)

V dvorani je navzočen tudi dunajski pisatelj Herman Bahr, ki govori z zagovornikom dr. Popovićem. Drž. pravdnika je to tako razburilo, da dolži dr. Popovića, da se mu ironično smehlja in prosi predsednika, naj ga varuje pred tem smehljajem. Sodišče je nato obsodilo zagovornika dr. Popovića na 30 K zaradi ironičnega smehljanja drž. pravdnika.

Zaslišan je bil potem osmi obtoženec 25letni trgovec Rade Malobabić, ki pove, da je 10. sept. l. l. prišel preiskovalni sodnik Košutić v Vrginmost in ga je zasliševal. Pri zasliševanju je bil navzočen tudi drž. pravdnik Accurti.

Preiskovalni sodnik je obtožencu rekel, da ga pusti na svobodi, če bo neugodno izpovedal zoper Adama Pribeževića, Oreščanina in druge. Košutić je potem iz notesa čital: „Bojim se kaj izdati. Ljudje bi me imenovali izdajalca in bi me bojkotirali. Ljudstvo bi me ubilo, ker je zapeljano. Če bi bili prej prišli, bi bili marsikaj našli.“ Preiskovalni sodnik je opozarjal, kaj se pravi biti v ječi in mu priporočal, da se s tako izpovedjo lahko reši. Obtoženec je samo dejal, da se boji tako lažljivo izpovedati. Druga ni nič rekel. Čez mesec je prišel po opravih v Zagreb. Perovodja preiskovalnega sodnika ga je srečal na cesti in ga zvalil k preiskovalnemu sodniku Košutiću. Ta je zaklenil vrata, zagnil okna in poskušal z grožnjami in obljubami izsiliti obdolžitve proti raznim osumljenim. V svojem strahu pred ječo je obtoženec priznal, da je čital „revolucionarni statut“, ta statut je Nastićeva brošura „Finale“. Ko je drž. pravdnik zatrjeval, da ni bil pri zasliševanju navzočen, mu je obtoženec v obraz rekel, da laže. Na to mu je sodišče prisodilo disciplinarno kazen: 24 ur zapora v temnici na trdem ležišču in dva posta.

Deveti obtoženec je 38letni kmet Jurij Jovanović. Ko mu predsednik očita, da se je mnogo zanimal za politiko je rekel: Jas sem državljani in imam pravico, se zanimati za to, kako se država upravlja.

Deseti obtoženec je 22letni učitelj Anton Srnić.

Ko se je obravnava prekinila, so zagovorniki dali obtožencem roko.

Predsednik je opominjal zagovornike, da se ne spodobijo, dati roko ljudem, ki so obtoženi zaradi veleizdajstva. Zagovornik dr. Popović: To je čisto naša stvar.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. marca.

— Na volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu opozarjamo še enkrat vsa prizadeta podjetja. Vsakdo naj stori nemudoma svojo dolžnost za te volitve emineutne gospodarske važnosti. Termin je določen na 31. marca t. l. Voliti je enega člana in enega namestnika. Slovenska kandidata sta: Anton Jeriha, delavec pri Devici Mariji v Polju za člana, Fran Gomišček, poslovodja v Solkanu za namestnika. Treba je napeti vse sile, da prodremo zopet v tej skupini in s tem damo zopet najboljši odgovor na ukrep, s katerim se je razveljavila izvolitev naših dveh, decembra meseca izvoljenih kandidatov. To pot volijo samo delojemalci! Glasovnice so gospodari zavarovanih podjetij že prejeli. V ta namen, da se volitve izvrše zadovoljivo in koristno za naše gospodarske interese, se je dogovorilo skupno postopanje. Obračava se zategadelj do naših interesov s prošnjo, da blagovolijo čimprej doposlati prejete glasovnice na naslov: Josip Lenarčič, zborniški predsednik v Ljubljani. Glasovnice mora podpisati gospodar in pa en delavec ali uradniški dotičnega podjetja. Za skupni odbor za deželo Kranjsko: Dr. Janez Krek, državni poslanec l. r., Josip Lenarčič, zborniški predsednik.

— Kdo bo provzročil vojno? Nihče drugi kakor slovensko napredno časnopisje, v prvi vrsti seveda „Slov. Narod“, in državni poslanec župan Ivan Hribar. Kdor tega ne verjame, naj čita včerajšnjega „Slovenca“, ki piše na uvodnem mestu v docela resnem tonu:

„Nekateri liberalni časniki — med njimi osobito „Slovenski Narod“ — že ves čas pišejo v prilogi Srbije in proti Avstriji. Srbi doli v Belgradu so pa dosti otročji, da čenčarijam „Slovenskega Naroda“ in podobnih listov verujejo. In tako dobivajo korajžo napasti Avstrijo...“

Korajžo delajo Srbom tudi taki govori, kakršnega je imel zadnji načelnik slovenske liberalne stranke v državnem zboru, ljubljanski župan Ivan Hribar. Govoril je na tak način v prilogi Srbom, da so belgajski srbski

listi z navdušenjem objavljali dotične njegove besede.

Iz tega zglada se zopet vidi, kakšna velikanska nesreča so liberalni politiki in listi na ljudstvo. Kajti ljudstvo je v prvi vrsti zadeto po vojnih bremenih.

Nesmiseln liberalno govorjenje in pisarjenje daje Srbom pogum za vojsko zoper dvakratno premoč Avstrije. Če bi liberaliraje molčali in ničesar ne pisali, bi gotovo v Srbiji ne vladalo tako razpoloženje za vojko, kakor sedaj.

Takšne bedastoče piše list, ki hoče biti resen in ki je glasilo klerikalne državnozbornske delegacije! Smejali bi se takšnim otročjim ekspektacijam klerikalnega glasila, ako bi ne videli v njih infernalne tendence, napredno stranko, njeno časopisje in državnega poslanca Ivana Hribarja denunciorati na zgoraj kot veleizdajalce ter naščuvati proti njim državno oblast. Ker klerikalci uvidevajo, da v poštenu politični borbi ne morejo uničiti naprednega življa, so sedaj poslegli po drugem uspešnejšem oročju. S podlimi, poštenega človeka nevrednimi denuncijacijami hočejo vdnjati sebi državno oblast, da bi jim pomagala uničiti napredne elemente. Fej, takšnemu početju, ki ga mora obsojati vsak do stoje in pošteno misleč človek ne glede na to, h kateri stranki da pripada! Da bi z ljudmi, ki iz slepe strankarske strasti denuncirajo svoje lastne rojake veleizdajce in sličnih zločinov, polemizirali, nam ne pride na misel. To pa povemo častitemu „Slovencu“: Patriotizma in lojalnosti se ne bomo hoteli učit k „Slovenčevim“ patronom, ker vemo hvala Bogu razločevati med pravim patriotizmom in pred mogoto se plažečim bizantinizmom. Svobodni ljudje smo in svobode v mišljenju in naziranjih si ne damo kratiti od nikogar, najmanj pa od „Slovenčevega“ prismojenega čankarja.

— Klerikalni kandidati za 3. razred pri volitvah v Idriji so sledeči: gostilničar Didid, čevljar Bratina, rudarja Ivan Kavčič, Kumer in Rejo, posojilnični uradnik Kos, o. kr. katehet Oswald in gerent Zazula. Pobrali so jih z vseh razredov in ta imena značijo, kako ljudski in demokratični so idrijski klerikalci. V prvem in drugem razredu je tako malo klerikalcev, da si niti blizu ne bodo upali, kakor pri zadnjih občinskih volitvah. Pa tudi v tretjem razredu so že obupali nad zmago, sami pravijo, da agitirajo le zato, ker hočejo častno propasti. Zato pa kandidirati korifeji Oswald in Zazula v tretjem razredu, da se bosta vendar mogla pobahati, da imata nekaj idrijskih volilcev za sabo. Pač sramota tistim volilcem, ki se bodo tako daleč spozabili in volili človeka, kateremu se ima Idrija zahvaliti za izjemno stanje, ki je znan le po svojih lažljivih idrijskih novicah in večnem hujskanju, ali pa človeka, ki ponareja podpise in mistificira uredništvo. Sicer pa kakršni volilci, taki kandidati!

— Idrijske napredne volilce III. razreda pozivamo, da se do zadnjega udeležijo volitev v petek, da se tako pripomore k tem častnejši zmagi naprednim kandidatom in s tem da dostojen odgovor brezvestnosti klerikalne večine v deželnem zboru in c. kr. deželni vladi. Klerikalci agitirajo s tem, da vlada ne bo potrdila novih volitev, če bodo izvoljeni stari odborniki in takoj vnovič razpustila občinski odbor. To je tako neumno, kakor nezmislno in s tem agitirati morejo pač le idrijski klerikalci, ki so mojstri v razširjanju lažljivih govorov. Da bi bil občinski odbor razpuščen je zato, ker bodo stari odborniki izvoljeni, je popolnoma izključeno tudi v času, ko vlada tako lepo podpira klerikalna stremeljenja. V petek bo odklenalo gerentovemu samovladanju prav gotovo. Da klerikalci ne bodo mogli vršiti kakih nepravilnosti pri volitvi, bo dobro poskrbljeno. Kakor so napredni občani doslej dokazali svojo politično zrelost z mirnim in dostojnim nastopanjem, tako naj bo tudi v petek pri volitvi. Nič nepotrebnega razburjenja in kakih neprilik, ki bi klerikalcem tako dobro došla, da bi mogli ovrniti idrijske naprednjake. Z možatim nastopom se bo strolo klerikalno nasilje v Idriji!

— Gospodarstvo idrijskega gerenta. Kako zmisel za gospodarstvo ima gerent Zazula, naj navedemo samo nekaj slučajev. V proračunu, ki ga je gerent sam sestavil je postavka „za žaruice in druga popravila“ proračunena za leto 1909 v znesku 300 K, v prvih dveh mesecih pa je na ta naslov že izdanih 657 K 82 vin. Za drage in nepotrebne eksperimente z mestno razsvetljavo je dovolj denarja in se ni treba ozirati na odobreni proračun, za odstranjevanje snega pa nedostaje sredstev. V največjem blatu in lužah je morala v zimskem času brodit ženska mladina v slabem obuvalu po mestnih ulicah. Tako skrajno zanemarjenih potov ni bilo nikdar pod naprednim županstvom. Klerikalnemu gerentu se

pač ne zdi škoda denarja za nove žaruice, a ne privoži zaslužka brezposelnim ljudem. Za pomnožitev svojega nepotrebnega poročila na deželni odbor je izplačal klerikalno pisarju Peterlu 40 K, štirim ubogim rudarjem rezervistom, ki so bili poklicani v službovanje v Dalmačijo, je pa dal izplačati — čujte in strmite — 12 K, vsakemu torej po 3 K. Klerikalci za nepotrebno delo 40 K, ubogemu rudarju pa 3 K za dolgo in težko pot v Dalmačijo. Ni treba navajati še drugih slučajev, ki bi podkrepili dokaz, kako umevajo klerikalci vzorno gospodariti. Res zadnji čas, da izginejo iz mestne hiše!

— Idrijski napredni volilci se po volitvi v petek sestanajo v pivarni pri „Črnem orlu“. Obenem se opozarjajo, da pošlje vlada na volilni dan polno orožnikov v Idrijo. Klerikalci so v senici bajonetov pričeli svojo vlado v Idriji, hočejo jo tudi v varstvu bodal zaključiti. Vlada bi vendar že lahko previdea, da je idrijsko napredno prebivalstvo dostojno in mirno, čemu ga torej razburjati s takimi nepotrebnimi demonstracijami. Volilci se dalje opozarjajo, da se volitev namestnikov vrši po izvršeni volitvi odbornikov in je torej treba počakati na volitev namestnikov.

— Ne bo šlo. Idrijski gerent baje hoče, da bi se volitve vršile v županovi sobi, dasi je v razglasu določeno označena mestna posvetovalnica kakor volilni lokal. Volitve se morajo vršiti tam, kjer so razpisane. S tem namerava gerent doseči, da bi bile tajne, ker se klerikalni kimovci boje pokazati svojo barvo. Bilo bi pa naravnost v nasprotju z občinskimi redom. Pri občinskih volitvah se čitajo volilci iz volilnega imenika, da oddajo svoje glasove. More biti torej dovolj velik volilni lokal, da so lahko volilci navzoči. Naj vladni zastopnik prepove gerentu kratkoma vse nepotrebne muhe. Poraz klerikalcev je gotov tako ali tako! Čemu z neumno nagejvostjo dražiti volilce?

— Zakaj so občinski odbori! „Domoljub“ piše o občinskih volitvah v Idriji doslovno: „Škoda pa, da ne ostane gerent še dalje. Bi imeli vsaj mir; a ko bo vladal občinski odbor, bodo bržkone zopet hodile komisije iz Ljubljane mestnim očetom kazni narekovat.“ Res, lepi ljudski prijatelji ti klerikalci. Po mišljenju klerikalcev so občinski odbori samo zato ustanovljeni, da jim hodijo klerikalne komisije kazni narekovat. Človeka mora naravnost razliti pisava tistih grdih klerikalnih hinavcev, ki se ob vsaki priliki bijejo ob svoje ljudske prsi. Nam je seveda prav, da prihajajo s svojimi praviimi nameni na dan. Ali je še kak zaslepljen volilec v Idriji, ki se bo sedaj dal voditi od teh grdih, ljudstvu sovražnih ljudi! Od ljudstva izvoljeni občinski odborniki naj ni majo nikakih pravic, ki jih jim daje zakon, pač pa naj pričakujejo, da se jih bo s kaznimi preganjalo. To je res lepa krščanska svoboda! Saj so vendar že na Turškem odpravili samovladje, kranjski klerikalci pa bi ga znova radi imeli po naprednih krajih. Ali vsaka sila nekaj časa! Klerikalni uzurpatorji, pazite, da se vašim kazenskim komisijam ne bo v Idriji kaj neljubega pripetilo. V petek si pa bomo dobro ogledali tiste Idrijčane, ki podpirajo klerikalne protiljudske nasilneže!

— Račun brez krčmarja. Gerent Zazula je se v zadnjem trenutku svojega paševanja izvršil nečuvno lumparijo z edinim namenom, da zapre pot zopetnim namestitvi po njemu odslovljenega tajnika. Pri gerentski seji v soboto je proti ugovoru socialnodemokratskega svetovaleca Stravsana novou sistemiziral mesta za občinsko službo s pravomočnostjo l. aprila letos. Slep z due 20 marca, proti kateremu je prizivni rok v 14 dneh, postane vsled gerentove vseumogčnosti še pred preteklo prizivnega roka pravomočen. Tako umeva gerent občinski red. Gerent si domneva, da zanj ne veljajo postavne določbe. Bomo videli! V svoji neomejeni zlobi računata tako. Sodišče zavrne pritožbo tajnika Novaka, češ, da je nepristojno razsojati v takem slučaju. Napredni občinski odbor tajnika nanovo na stavi, a proti temu bo rekuriral Oswald, kateremu deželni odbor nima doma ugodi in Novak bo na cesti. Tako si mislijo ljudski prijatelji! Zgodi se pa narobe! Gerent bo moral zapustiti mestno pisarno, tajnik Novak pa bo zopet imel svojo službo, ker za njegovo odslovlitev ni bilo niti najmanjšega stvarnega razloga. Naravnost nečuvno je, da si upa gerent pred svojim odhodom uveljaviti tako dalekosežno reformo v občinski upravi in jo ne prepustiti bodočemu občinskemu odboru. Res strašno morabiti na potu klerikalcem tajnik Novak, ker se ga hočejo znebiti za vsako ceno.

— Obravnava proti obtožencem, ki so snemali v septembru nemške table bo dne 19. aprila t. l. v porotni dvorani pred deželnim sodiščem. Obtoženih je 23. oseb in

sicer zločina po § 98. k. z. (javno nasilstvo.) Po § 100. k. z. je za ta zločin določena kazen, težka ječa od 1 do 6 mesecev. Obravnava bo baje trajala več nego 8 dni.

— „Kronenzeltung“, ilustriran list za dunajske voznike, priobčuje gorostasne vesti in slike, nanašajoče se na vojno nevarnost v Srbijo. Vse te vesti in slike so take, da morajo napolniti z gnevom in studom vsakega Slovana, ako ima le še iskrico narodnega čustva, saj so vse te vesti in slike preračunjene v to, da zavra mujejo ne le Srbe, marveč vse Slované, zlasti južne, ter jih naslikajo kot barbare in poldivjake. A vkljub temu boro ta list Slovenci ter ga z zanimanjem naravnost požirajo! Sram je nas, da imajo Slovenci tako malo narodnega ponosa v sebi, za to jim kližemo: zavedajte se svoje narodnosti ter vrzite proč slovančrsko canjo „Kronenzeltung“!

— Iz „Kranjske hranilnice“ so stranke zadnje štiri dni dvignile okroglo poldrugl milijon kron. Vloženih je bilo te dni komaj par sto kron, a včeraj ni bilo niti enega vlagatelja!

— Pri občinskih volitvah v Spodnji Šiški so včeraj zmagali v III. razredu z 11 glasovi socialni demokrati. Pri današnji volitvi v II. razredu se bili v občinski odbor izvoljeni sami Nemci, klerikalci in socialni demokrati. Ta poraz kaže, kakšna brezbrzičnost in malomarnost se je naselila v naprednih krogih v Spodnji Šiški, ki niso smatrali za potrebno niti tega, da bi javnost obvestili, da se te dni vrše občinske volitve. In vendar imajo v Šiški napredno politično društvo. Ali je te volitve prespalo?

— Podpora „Glasbeni Matici“ v Ljubljani v znesku 25 K je poslala posojilnica v Črnomlju.

— „Radogoj“. Gosp. dr. Josip Tičar, zdravnik v Kranjski gori, je pristopil kot ustanovnik. Iskrena hvala! — Odbor dijaškega podpornega društva „Radogoj“ je meseca prosinca t. l. opominjal vse dolžnike, ki so že v stalnih službah. Nekateri so začeli na opomin vračati, drugi so se pismeno opravičili in objubili določene vsote v določenem času. Še drugi pa molče prezirajo odborov opomin. Zadanje je odbor sedaj dal terjati po svojem pravem zastopniku. V sled tega veliko razžaljenje! Na nekatera „čudna“ pisma, ki so vsled teh odvetniških terjatev prišla na odbor, naj podamo javno nekaj pojasnil. Kdor je že samostojen odvetnik ali zdravnik ali uradnik v 9. ali celo v 8 činovnem razredu, od njega se pač sme zahtevati, da začne vračati svoj dolg pri „Radogoj“ v mesečnih obrokih, da vsaj pokaže dobro voljo. Če kdo zapije, zakadi ali drugače zavrpi znatne vsote, zakaj ne bi mogel povrniti kar je dolžan blagodejnemu društvu? Kdor pa res ne more, naj odboru razloži svoje razmere, odbor vedno rad upošteva upravičene želje in se nobenemu dolžniku ni zvil vratu. Zato se mora na vsak opomin odgovoriti, ker odborniki imajo z društvom dovolj dela in ne pošiljajo opominov za svojo zabavo. Odgovor naj bo brez splošnih fraz — s frazami se dolgov ne vračajo — naj se točno izjavi, kdaj namerava dotičnik začeti vračati in koliko bo pošiljal mesečno. Kdor pa je tako brezobziren, da niti ne odgovori na odborov opomin, ta se naj ne čudi, če ga terja odvetnik in mu zaračuna zato primerne stroške. Če se potem odvetniku očita ta „zaslužek“, je to popolnoma neosnovano, ker „Radogojev“ zastopnik ne vtačne tega „zaslužka“ v svoj žep, ampak ga daruje „Radogoj“. Kdor tudi na odvetnikov opomin ne odgovori, se naj pripravi na tožbo; odbor se ne namerava šaliti, ker je zanikarnost prevelika. Od 160 „Radogojevih“ podpirancev je od zdaj le 24 poravnalo ves dolg. Dal podpore je vrnilo 14 bivših podpirancev, 10 pa jih je, ki imajo že lepe dohodke in igrajo velike gospode, a se ne zmenijo za „Radogoj“. Izmed vseh pa je le 12 takšnih, ki so razen svojega dolga še kaj darovali „Radogoj“ ali so postali člani društva.

— Akademija je priredila v soboto zvečer predavanje v veliki dvorani „Narodnega doma“ in pridobila za ta večer našemu občinstvu že izza prejšnjih predavanj dobro znanega in ljubljene predavatelja gospoda dr. Antona Heinza, kr. vseučiliškega profesorja iz Zagreba. Občinstva se je zbralo lepo število, zlasti mnogobrojno je bilo zastopano žensstvo. G. predavatelj si je izbral za svoje predavanje predmet, ki je bil večini poslušalcev gotovo dosedaj popolnoma tuj, prepričani smo pa, da ga ni bilo niti enega, ki ne bi bil z vsjo pozornostjo in z vsem zanimanjem sledil njegovim izvajanjem, katera je pojasnil s tozadevnimi slikami. Simbioza v rastlinstvu, skupno, nekako združeno življenje rastlin med seboj, ali delo rastlin in živali, to je pojem simbioza. Ne misli pa pri tem predavatelj onih velikanskih skupin rast-

linstva, pojavljajočih se v raznih zemeljskih predelih, niti ne takozvanega parasitstva, kjer ena rastlina živi ob drugi in je le eden faktor, ki ima dobiček od skupnega življenja, drugi pa le izgubo, temveč simbiozo, skupno življenje v najučinkovitejši, kjer sta dve bitji ali dve rastlini ali rastlina in žival tako vezani druga k drugi, da imate oboje koristi od skupnega življenja. Zgled take simbioze so vsi naši lišaji, katere so še pred nedavnim časom smatrali za enostavne rastline, dočim je veda dokazala, da obstoje lišaji iz dveh rastlin, neke vrste alge in pa gljive. Zelena alga srka iz zraka ogljikovo kislino, snovi, ki jih brezbrezbarna gljiva ne more, pač pa jih rabi za svoje življenje, gljiva pa dovaja algi potrebno vlažnost, brez te ne more živeti. Tako je omogočeno življenje obojema rastlinama. Na korelinah naših stročnic, fižol, graha itd. opazimo majhne gomolje, kateri se pod mikroskopom pokažejo kot bivališče nekega bacila. Dokazano je, da rastlina daje bacilu hrano, bacil pa, ko, zamre, daje rastlini potrebni dušek. Zato uspevajo stročnice tudi v manj dušičasti zemlji. Poljedelstvo je to že zdavnaj izpoznalo, kakor tudi to, da se z nasadom stročnic zboljša zemlja, a vzroka niso vedeli. Današnja veda je našla vzrok v simbiozi bacila z rastlinami, in prišlo je že tako daleč, da dovajajo zemlji naravnost tega bacila, da se zemlja zboljša. Enako se kaže simbioza pri gozdnem drevu in onih nitkastih, korenincom podobnih rastlinicah, ki preprežajo drevesne korenine. Razmere so enake kakor pri lišajih. Predavatelj je obljubil, da se zopet oglasi morda v kratkem s predavanjem o simbiozi med rastlinami in živalmi. Predavanju je sledilo živahno odobravanje, ki je jasno pokazalo, da je g. predavatelj znal v poslušateljstvu pridobiti največje zanimanje za svoj predmet. Da bi se le kmalu zopet oglašil v naši Akademiji.

Komorno-glasbeni večer. Na polju slovenske glasbe imamo zabeležiti nov vesel pojav; dasi smo si v zadnjem letu pridobili odlični orkester „Slov. Filharmonije“, vendar smo pogrešali do sedaj komorne glasbe, ki nudi brez dvoma vsakemu ljubitelju glasbe največji užitek. Opozarjamo samo na nepozabni nastop slavnega češkega kvarteta pred štirimi leti, ki je gotovo vsem v neizbrisnem spominu. Temu nedostatku hoče odpraviti novosestavljeni kvartet, obstoječ iz gg.: I. Rezek, K. Kučera, V. Talig in E. Bilek, ki prireditelj prijaznim sodelovanjem g. Lili Nordgartove, primadone sloven. opere, g. A. Fiala, člana slov. opere, in pianista g. A. Trošta v sredo, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ komorno-glasbeni večer s sledečim vspešnim: 1. Beethoven: Kvartet d-dur, op. 15, št. 3, Allegro, Andante con moto, Allegro, Presto. 2. a) Wolf: „Mignon“; b) Dvořák: „Tam v gozdu pri potoku“; c) Rahmaninov: „V onem svetu“, poje gospa Lili Nordgartova. 3. Sjögren: Sonate za gosli in klavir. 4. Novak: „San“; Pospišil: a) „Samo enkrat“, b) „Čarobne oči“, poje gospa A. Fiala. 5. Dvořák: a) Valček a dur, b) valček d dur, izvaja kvartet. — Opozarjamo slovensko občinstvo na ta važni dogodek na ljubljanskem koncertnem polju s pripombo, da ljubljanski Nemci, dasi majhni po številu, prireajo že več let slične večere, četudi bi se torej, ako bi se taki večeri med Slovenci ne obnesli. Upamo, da pokaže slovensko občinstvo z mnogobrojnim posetom, da ve ceniti poštovanoost imenovanih umetnikov. — Vstopnice po 2 K, za dijake 1 K, zvečer pri blagajni.

Zabavni večer, ki ga je priredilo slovensko pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v nedeljo, dne 21. t. m. v meščanski pivovarni (Dekleva) je uspel res nad vse sijajno. Ob devetih zvečer je bil restavracijski prostor nabito poln. Znani kvartet „Ljubljanskega Zvona“ gg. Lumbar, Rus, Štampar in Pintar je zapel več priznanih lepih četverospevov, za katere je žel obilo pohvale; ravnotako tudi g. Rus, ki je zapel solo pesem „Rožmarin“. Ni manj se pa ni odlikoval g. Jager, ki je zapel že stari in dobro znani solo-spev „Mornar“. Nato je nastopil društveni zbor pod vodstvom vrliga pevovodje g. A. Sachsa, ter zapel kot izbran v priznanih dobrih močeh „Našo zvezdo“ in pozneje šaljivi zbor „Koline“ katera oba je občinstvo z veseljem poslušalo in odobravalo. Kar se tiče zabavnega dela, ki je bil res zelo raznovrsten, naj omenimo leg Pluta, ki je proizvajal dva krasna komična prizora in pa g. Moleka, ki je predstavljal komično mimiko. Le prekmalu je prišel čas, ko se je bilo treba raziti in posloviti od tako prijetnega nam nam večera. Društvo si je pridobilo s to prireditvijo brez dvoma novih simpatij.

„Družba sv. Cirila in Metoda“ javlja ponovno slovenskim trgovcem ter narodnemu občinstvu, da ima v zalogi lepe velikonočne razgled-

nice v kaj veliki izbiri. Slovenci sezite po njih in podpirajte našo prekrasno šolsko družbo!

Kako Slovenci sami v svojo sklado pljujejo, nam priča sledeča pobotnica: P. u. gosp. N. N. je plačal „Bolniški blagajni gostilničarjev, kavararjev, žganjetočnikov in izhukarjev v Ljubljani“ za mesec März 1909. V Ljubljani, dne 13 März 1909. — Pa pravijo, da so zavedni! Zadnji čas je, da se povsod odpravijo take nemnosti.

Vatopnice za gledališki večer mladeniškega naraščaja N. D. O., ki bo v nedeljo ob polu osmih zvečer v areni Narodnega doma, se že prodajajo v Sešarkovi trafiki v Selenburgovih ulicah in pri g. Čudnu v Prešernovih ulicah. Narodno občinstvo sezi po njih!

Važno za gospodarje in stanovalece. Najvišje sodišče je razsodilo, da stranke, ki bi si rade najele kako stanovanje, nimajo postavne pravice si ga ogledati, ako prejšnji najemnik tega ne dovoli ter jim, četudi je že odpovedal, vsak vstop lahko zabrani.

Društva za vzdrževanje Elizabetne otroške bolnice obni zbor bo v torek, 30. marca t. l., ob 3. pop. v mestni zborovalni dvorani.

Zemljevid Srbije in Črne gore. V založbi Artaria & Comp. je izšel natančen zemljevid Srbije in Črne gore z obmejnimi avstro-ogrskimi deželami, celim Sandžakom, severno Albanijo in celo vzhodno Bosno do izliva Neretve. — Zemljevid je izdelal dr. K. Peuker v izmeri 1:864.000, ter je dodal poleg raznih zanimivih podatkov o javnih, prometnih, trgovskih in vojaških napravah še poseben zemljevid kot prilogo, kjer je razviden v skoro trikratnem povečanju glavne zemljevida sosebno Kotor in črnogorsko-bosanska meja do Bileke. Zemljevid stane 240 K, na platno razpet pa 4 krona.

V Mostah je umrl podnačelnik gasilnega društva Ivan Kremžar. Pogreb bo jutri ob 3. popoldne.

Zmanjševalna dražba glede oddaje stavb ob državnih cestah ljubljanskega okraja za leto 1909 se vrši 20. malega travna v uradnem prostoru stavbnega oddelka v deželno-vladnem poslopu. Stavbni načrti in pogoji so na vpogled od 22. sušca dalje v že omenjenih uradnih prostorih.

Razstava kranjskih vin v Pragi. Podružnica kmetijske družbe v Novem mestu namerava otvoriti majnika meseca v Pragi razstavo kranjskih vin. — Vinogradniki, ki imajo dobro kapljico, in jo žele razstaviti, naj se oglašajo za pojasnila pri vinarskem nadzorniku g. Skalickem v Novem mestu.

Prememba posesti Hišo na glavnem trgu v Novem mestu je kupil od bivšega lekarnarja in župana g. S. Sladoviča, kateri se je naselil v Zagrebu tamošnji trgovec g. Jurij Picek.

Roditeljski sestanek. Na meščanski šoli v Postojni se je vršil v nedeljo, dne 21. t. m. sestanek roditeljev in stanodajalcev. Ravnatelj Josip Brinar je na tem sestanku govoril „o dolžnostih in pravicah stanodajalcev“ ter je razlagal roditeljem, v katere zavode morejo prestopiti učenci, ki so dovršili 3. razredno meščansko šolo. G. učitelj A. Gorjup pa je podal praktična navodila „kako je privajati mladino, da bo štedila“. — Sestanek je posetilo lepo število roditeljev in stanodajalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili razpravam.

Volilni shod v Celju. Na nedeljo, 21. marca, ob pol 3. popoldne je sklical kandidat socialnih demokratov za deželni zbor štajerski, znani učitelj Al. Horvatek, pri „Zelenem travniku“ volilni shod, ki pa je bil le piščol obiskani. Mož je izborni govoril ter res vprav uničujoče — dokazujoč vse s številkami — pobijal sedanjo deželno upravo štajersko.

Ustrelil se je v svojem stanovanju v Celju v nedeljo zvečer okoli 9. ure 20letni trg. sotrudnik R. hard Korošec. Uslužen je bil v Wogovi trgovini ter že delj časa bolehal na hudi živčni bolezni, kar ga je privelo do tega kosa.

Utočila je v soboto dveipolletna hčerka hišnika Korošča pri Celju. Odšla je neopažena od hiše k bližnjemu, vsled tajanja snega močno naraslemu potoku Koprivnica, kjer je med igranjem padla v vodo.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu. Na I. rednem letnem obč. zboru za letni tečaj 1909 novoizvoljeni odbor konstituiral se je sledeče: predsednik med. A. Hrovat, podpredsednik med. M. Ogorevc, tajnik med. F. Kolterer, blaginjak jur. C. Žižek, gospodar med. J. Majcen, knjižničar jur. M. Schmidinger, odb. namestnik med. F. Steinfelzer, revizorja jur. K. Šmid in med. V. Vrečko.

Vinarski nadzornik III. razr. za Primorsko je postal vinarski adjunkt v Gradcu g. J. Zabavnik.

Vzor nemškega župana. V graški okolici je predlagal župan neke tamošnje občine v odborovi seji, da

se izrazi sočasje za članom odbora, ki je sicer še živ, toda bo v kratkem umrl in bo prihodnja seja šele v 14 dnevih. Mihil! Mihil! si surov ali pa neumen, vsekakor pa pometaj mesto drugje pred svojim pragom in eva ti, da najdeš dosti smeti.

Mestni muzej v Gorici. Goriški mestni zastop je sklenil, da se napravi mestni muzej.

Novo društvo. Namestništvo je potrdilo slovensko društvo „Prostovoljno gasilno društvo v Plužnih“ v tolminskem okraju.

Razpisana je služba konceptnega uradnika pri c. k. fin. prokuraturi v Trstu.

Ne spi v kavarnah. Matevž Pleteršek iz Ptuja sedaj v Trstu, je v kavarni „Alle Nazioni“ sladko ginen zaspal. Priliko je porabil neznan žepni tat ter mu odnesel denarnico s 30 kronami.

Nevihita in toča. Od Sinja do Sapljeta v Dalmaciji je bila v soboto grozna nevihta, med katero je padala delj časa precej gosta ko drobnejši orehi debela toča. Tudi strela je udarila v par objektov, toda brez občutne neškodbe.

Laških delavcev letos — ne bo, kakor pravijo, v takih množinah kakor sicer. Druga leta so se ob tem času vozili v deželo preko Kormina kar v posebnih vlakih; letos jih pa ni. Tega je baje kriv nejasni politični položaj in pa dejstvo, da se bo letos v južni Italiji in na Siciliji mnogo zidalo vsled potresne katastrofe. V koliko so resnična ta domnevanja, pokaže bližnja bodočnost Sicer pa je dospelo nekaj starejših laških delavcev z navadnimi osebnimi vlaki v deželo.

Falziklati po 20 vin ogrskega kova zopet krožijo po Ljubljani in okolici. Ponarejeni novci so zelo podobni pravemu denarju, samo da so iz mehkejša kovine. Pri sprejemanju drobiža je torej treba posebne pazljivosti.

Ljubljana in druge vodovje v deželi znatno narašča, ker se je začel tati sneg vsled deževnega in južnega vremena zadnjih dni. Uzeč komaj za silo požira ogromne množine vode, ki se vanj iztekuje od vseh strani. Ljubljana kaže danes 2 m 30 cm nad normalom. Voda po malem še vedno narašča.

Krakovski in travniški vrtovi so vzlic skrajno neugodni zimi skoro vsi že obdelani in obsejani. V kratkem dobimo prvo „berivko“ na trg, da bo vsaj nekaj izpremembe tudi v tem oziru.

Javni parki, nasadi in dreveredi kakor tudi sadni vrtovi se pridno snažijo, suho in nepotrebno vejave se striže in obrezuje, da se zamuda čimprej popravi. Vse kaže, da pomlad prihaja, a je vendar ni.

Cigava je sirovo maslo? Mili četrtki je prišla v Eberlovo trgovino z barvami na Miklošičevi cesti neka ženska ter tam pustila košaro, v kateri je bilo 14 komadov sirovega masla, ki tehta 7 kg. Ker se zanj še nihče ni zglasil, je bilo oddano policiji, kamor naj pride lastnik ponj.

Sam si delal pravico. Ko je hlapec Andrej Vrančič pripeljal v mesto po Cesti na Rožnik in ga je tam mitniški paznik ustavil, skoči z voza ter se začne z uradnim organom prepirati, naposled pa ga tako udari s pestjo po obrazu, da je iz ust krvavel. Za to sirovost pride mož pred sodišče.

Tihotapec. V soboto ponoči se je v nek hlev na Ambroževem trgu vtihotapil neki individij ter pokradel tam čevlje, hlače, nož in nekaj denarja. Nepoklicanec je znan.

Delavsko gibanje. Z južnega kolodvora se je včeraj odpeljal v Ameriko 22 Slovencev, 355 Macedoncev in Bulgarov in 255 Hrvatov. Iz Amerike se je pripeljalo 16, v Hebi šlo pa 17 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Delavka Pavla Zajčeva je izgubila srebrni obesek za uhan z biserom in dvema kamenčkoma vreden 8 K. — Kuhanica Beti Plutova je našla zlat poročni prstan. — Računski glednik gosp. Anton Petrovič je našel zeleno denarnico z maslo vsoto denarja. — Služkinja Ana Smoletova je izgubila črno denarnico z manjšo vsoto denarja.

Zatekel se je k postreščku št. 19 majhen psiček.

„Slovenska Filharmonija“ koncertuje jutri, v sredo, dne 24. t. m., zvečer v restavraciji hotela „Illirija“. Začetek ob 8. Vstop prost.

Drobne novice.

— Ameriški poslanik na Dunaju bode glasom poročil iz Washingtona 67letni Rihard Kerens.

— Zaprl se v Zemunu sollicitatorja tamošnjega odvetnika dr. Radivojeviča Fr. Tonkiča, ker je rekel v kavarni nekemu podčastniku, da naj v slučaju vojne ne strelja Srbov, marveč „svabe“.

— Umril je grški poslanik v Petrogradu grof Argyropoulos.

— Stavki poštinih uslužbencev v Parizu. Stavki se je pridružilo 5000

delavcev brzojavne in telefonske zveze, tako, da je naraslo število stavkajočih na 5028. Pariški mestni stražniki so podarili stavkajočim 800 frankov. Službo opravljajo za silo brzojavni in poštini uradniki vojaških šol, zavodov in oddelkov. Več trgovcev in tovarnarjev je ponudilo svoje uslužbence pošti na razpolago. Ponudbo stavkajočih, da prevzamejo vsprejem in oddajo diplomatskih brzojavk je pošto ravnateljstvo odklonilo.

— Nesreča v rudniku. V rudniku v Hermsdorfu na Nemškem so se vneli plini, vsled česar je nastala razstrelba, pri kateri sta bila 2 rudarja ubita, 22 pa težko ranjenih.

— Vlak v čakalnici. Parni kotel kanadskega ekspresnega vlaka se je razpočil v bližini postaje Windsor, ter ubil strojnika in kurjača. Vlak je drvel naprej ter pri postaji zdrknil s tira, se zaletel v postajo, predrl zid ter udril v čakalnico, kjer je ubil 5 oseb in 20 močno ranil.

— Vsed slabega neprekuhanega mleka je zbolel v Erfurtu na Nemškem 48 družin. — 3 zastupljeni so umrli, več pa se jih bori s smrtjo.

— Lev med gledalci. Med sobotno predstavo cirkusa Sarasani v Drazdalah je udril iz kletke velik lev, ter skočil med gledalce. Nastala je grozna zmešnjava, ljudje so v strahu begali, ženske omedlevale, vendar se je pa posrečilo uslužbenecem krutega uskoka, ne da je napravil kako škodo, v kratkem ujeti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 23. marca. Predsednik dr. Pattai se je pred prehodom na dnevni red spominjal umrlega poslanca grofa Dzieduszykega ter ga slavil kot odličnega avstrijskega rodoljuba. Poslanec Povše je kot odsek referent poročal o zakonskem načrtu glede živinskih kužnih bolezni. Prihodnja seja bo jutri.

Grof Dzieduszycki — umrl.

Dunaj, 23. marca. Bivši poljski minister grof Adalbert Dzieduszycki je danes nenadoma umrl. Dosegel je starost 64 let. Pogreb bo v četrtek. Mrtvo truplo prepeljejo v Galicijo.

Malik proti Hribarju.

Dunaj, 23. marca. Vsenemec Malik je vložil interpelacijo na vlado radi vojaških razglasov ljubljanskega mestnega magistrata, na katerih ni podpisani župan Ivan Hribar. Interpelacija se nanaša na neko notico v nedeljski številki »Deutsche Stimmen« (»Grazer Tagblatt«). Malik poziva barona Blienertha, dr. Haerdla in Georgija, naj napravijo konec »državi pogubnemu in nevarnemu početju« župana Ivana Hribarja.

Z borze.

Dunaj, 23. marca. Vladni komisar je dal na borzi nabiti razglas, v katerem se naglašja, da ni prav nobene vzroka, da bi se sedanji zunanji politični položaj smatral kot bolj nevaren, kakor je bil pred enim tednom.

Anglija posreduje.

Dunaj, 23. marca. Anglija se trudi, da bi izposlovala sporazum med Rusijo in Srbijo na eni strani in med Avstro-Ogrsko na drugi strani. Odklopitev pade pojutrinšnjem.

Dunaj, 23. marca. Avstro-Ogrska je na angleške propozicije izdelala svoj protipredlog, ki ga še tekom današnjega dne izroči angleškemu poslaniku. V tem protipredlogu zahteva, naj se Srbija razoroži.

Srbski ministrski svet.

Belgrad, 23. marca. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Včeraj je imel ministrski svet pod predsedstvom kralja Petra sejo, na kateri se je posvetoval o stališču srbske vlade napram nameravani intervenciji vlesil. O sklepkih ministrskega sveta se čuva največja tajnost.

Vojni material za Srbijo.

Belgrad, 23. marca. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Danes je dospelo izkaj 10 vagonov vojnega materiala, poslanega iz Soluna.

Bojkat avstro-ogrskih brodov.

Belgrad 23. marca. (Pos. brz. „Slov. Nar.“) Včeraj je bil tu velik shod, na katerem so sklenili bojkat avstro-ogrskih parnikov, ki vozijo po Donavi in Savi. Težaki odklanjajo sodelovati pri izkroevanju avstro-ogrskoga blaga.

Kakšno stališče zavzame Srbija napram avstrijski noti?

Belgrad 23. marca. (Pos. brz. „Slov. Nar.“) Iz zanesljivega vira sem izvedel, da vlada še ni definitivno sklenila, kakšno stališče bo zavzela napram najnovejši avstro-ogrski noti. Mogoče je samo dvojje: Ali na noto sploh ne bo dala nobene odgovora, ali pa bo v odgovoru energično naglašala, da je svojo stvar poverila sodbi Evrope, da torej sploh

nima nobenega povoda sespusti štati v kaka pogajanja z Avstro-Ogrsko. Da prvi kakor drugi odgovor Avstro-Ogrske ne bo zadovoljil, je jasno.

Prepovedan shod.

Belgrad, 23. marca. Odbor za narodno obrambo je nameraval prirediti velik manifestacijski shod za vojno, ki bi se ga udeležili odposlanci enakih odborov iz vse države. Ministrstvo notranjih del je ta shod prepovedalo. Radi te prepovedi je več poslancev vložilo interpelacijo na vlado v narodni skupščini.

Srbska skupščina o mobilizaciji

Belgrad, 23. marca. (Pos. brz. „Slov. Nar.“) Včeraj prekasno došla. V današnji seji narodne skupščine je vložil staroradikalni poslanec Mišić interpelacijo na vojnega ministra generala Živkovića, v kateri je naglašal, da je Avstro-Ogrska odredila mobilizacijo svoje vojske, izgovarjaje si pri tem na najraznovrstnejše stvari, kakor je to običaj pri takšnih prilikah. Nadalje je navajal v svoji interpelaciji kot primer Francijo, ki je l. 1870. bila presenečena od Nemčije, ker med diplomatskimi pogajanjmi ni ničesar storila v svojo obrambo in varnost, dočim je Nemčija porabila ves čas, dokler so trajala diplomatska pogajanja v to, da se je oborožila od glave do pete. Interpelant Mišić, bivši podpolkovnik, ki je bil kot zarotnik upokojen na zahtevo angleške vlade, je končno zahteval, naj vojno ministrstvo takoj odredi splošno mobilizacijo. Vlada bo na to interpelacijo odgovorila na jutrišnji seji.

Socialnodemokratski shod v Belgradu.

Belgrad, 23. marca. (Pos. brz. „Slov. Nar.“) Včeraj je priredila socialnodemokratska stranka shod, na katerem so govorniki razpravljali o notranji in zunanji politiki. Glavni govornik je bil skupščinski poslanec Kacelerović. Shod je sprejel rezolucijo, v kateri se ostro obsoja politiko sedanje vlade ter se jo proglašja kot nenarodno.

Bojgarski prostovoljci za Srbijo.

Sofija, 23. marca. Iz aktivne armade sta izstopila dva častnika, sina bivših ministrov, ter sta si nadela nalogo, da nabirata prostovoljce za Srbijo. Posrečilo se je jima v najinteligentnejših krogih nabrati že nad 100 bolgarskih prostovoljcev.

Belgrad, 23. marca. Vest, da sta dva mlada bolgarska častnika izstopila iz aktivne armade ter jela nabirati prostovoljce za Srbijo, je vzbudila tu veliko zadoščenje.

Vojne priprave na Ruskem.

Lvov, 23. marca. „Słowo Polskie“ poroča iz Varšave: Železniško ravnateljstvo je dobilo ukaz, naj ima pripravljeno primerno število vozov za prevoz vojske na gališko mejo. V južnem delu lublinske gubernije je koncentrirana silna armada. Kraji tik ob gališki meji so prenapolnjeni vojaštva, a vkljub temu še vedno dohajajo novi voji.

Odstop velikega vezirja?

Carigrad, 23. marca. Listi poročajo, da je veliki vezir Hismi paša podal demisijo. Sultan demisije še ni sprejel.

Odklonjeni predlogi

Pariz, 23. marca. Rusija, Anglija in Francija so odklonile predlog italijanske in nemške vlade glede rešitve avstrijsko-srbskega spora.

Bolezen ruskega ministrskega predsednika

Petrograd, 23. marca. Zdravniki sodijo, da je bolezen ministrskega predsednika Stolypina taka, da mu več mesecev ne bo mogoče opravljati vladne posle. Stolypin si je vzel večmesečni dopust ter odpustnje na lečenje, na jug. Govori se, da se ne vrne več na svoje mesto. Kdo bo njegov naslednik, se še ne ve.

Grof Tolstoj na smrtni postelji.

Petrograd 23. marca. Grof Lev Nikolajevič Tolstoj je smrtno nevarno bolan. Katastrofa je blizu. Zdravniki pravijo, da ni nobene nade, da bi okrevala.

Izvid gda. dr. Hugona Graetzerja praks. zdravnika

na Dunaju.

G. J. Serravallo

v Trstu.

Marca t. l. sem prestal influenco, ki je imela za posledico močno slabokrvnost, tako da sem z veseljem pozdravil prispetje vsega „Serravallova kina-vina z železom“. Z veseljem potrjujem, da sem bil med časom svoje rekonvalescence, ko sem ga užival, prav zadovoljen s tem izdelkom. Sicer si nisem dal preiskati krvi, pa sem vendar po učinku kina-železnatega vina spoznal, kako se mi je boljšalo moje stanje do popolne ozdravitve. Vaše kina-vino se je do slej izkazalo v mojem slučaju za izborno krepičilo in sredstvo proti malokrvnosti.

Na Dunaju, 11. oktobra 1907.

Dr. Hugon Graetzer.

Forman
proti
nahodu

Skatljica 40 vin.
Po vseh lekarnah
Učinek presenetljiv. Ob pričetku na-
hoda skoro nezmotljiv uspeh. 1018-4

Meteorološko poročilo

Višina nad morjem 506 m Srednji tlačni tlak 786,0 mm

marc	Cas opazovanja	Stanje barometra v mmHg	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22.	9. zv.	730,8	5,0	brezvetr.	dež
23.	7. zj.	728,6	3,4	"	megla
"	2. pop.	727,2	10,8	sl. sever	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 4,7°
norm 4,8 Padavina v 24 urah 10,6 mm

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da je Vsegamogočni danes poklical k sebi v boljše življenje našo ljubljeno mater, oziroma staro mater, gospo

Marijo Rotar roj. Kušar

po daljši bolezni, prevideno s svetimi zakramenti, v starosti 84 let.

Pogreb predrage rajnice bo v sredo, dne 24. marca ob polu 5 popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta št. 22 na pokopališče pri Sv. Križu. 1209

Sv. maše zadušnice se bodo služile v cerkvi o. i. Frančiškanev.

V Ljubljani, 22. marca 1909.

Rodbina Regaličeva.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja med boleznijo in ob smrti, dalje za darovano cvetje in zadnje spremstvo moje v Bogu počivajoče matere se najvdaneje zahvaljujem

Antonija Dolenc
žalujoča hči.

1201

Zahvala.

Ginjani mnogih dokazov srčnega sočutja ob bridki izgubi, ki nas je zadela in ker ne moremo se zahvaliti vsakemu posebej, si štejemo v dolžnost, tem potom izrekati svojo zahvalo.

Predvsem se zahvaljujemo slav. ljublj. Šolskemu kuratorju za velestrčno postrežnost, veleč. okraj. šol. nadz. prof. Schrautzerju, gosp. ravn. Trappenu, uradništvu in delavstvu K. I. D., godbenemu predstojniku gosp. Pongratzu za krepko podporo, slav. prost. požarni brambi, slav. veteran-skemu društvu in ostalim društvom in korporacijam za častne spremstvo ob pogrebu, preč. duhovščini za spremstvo izpoveda, slavni tvor-niški godbi za ganljivo godbo, moškemu pevskemu društvu »Stahl und Eisen« za lepo nagrobno petje; seveda pa tudi vsem onim znanecem in prijateljem, ki so pokojnika ob času bolezni tolažili in stali na strani predvsem g. dr. vit. Wolfa za požrtvovalno, ljubeznivo zdravljenje, gos-podičnam učiteljicam in vsem, ki so z darovanjem cvetlic dragemu rajniku dokazali ljubezen; vsem naj-presrečnejša, najvdanejša zahvala.

Jesenice - Fužine, 23. marca 1909. 1211

Žalujoča rodbina Pospischil.

Pohištvo

skoro novo, za sobo in kuhinjo, se zaradi odpotovanja proda na Hra-nilnični cesti št. 12, I. nadstropje, vrata 81 v Ljubljani. 1203-1

200 000

lepotilnih in drevorednih dreves

zlasti lepih divjih kostanjev, kroglastih akacij, Kristovega trnja, javorjev, jesenov in različna žolobna drevesa kos od 80 h naprej. Zbirka 100 lepotic in drevorednih dreves, najmanj 10 vrst in 100 lepoticnih grmov, 15 vrst, cena 70 K. Ista zbirka po samo 50 kosov 40 K. Najboljše rastlina za plotove je gledičja, 1, 2 in 3 letne, 1000 kosov od 6 K do 65 K. Plemenita perutnina in jajca za valjenje 20 najbolj preizkušenih vrst. 1206-1
Glavni katalog pošlje zastoj grofa žiga Batthyanya graščinska uprava Csendiak pri Radgoni.

A. Lukič

Pred škofijo 19

Prilporeča svoje popolnoma sveže

najmodernejšo konfekcijo obleke

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke po najnižjih cenah. 1095-5

*Modna trgovina za dame
modna trgovina za gospode
modni salon za damske klobuke*

se nahaja sedaj P. Magdič, Ljubljana se nahaja sedaj

v hotelu pri „Maliču“, nasproti glavne pošte

Radi renoviranja nekaterih sob, se

proda že rabljeno

pohištvo

skupno ali posamezno v hotelu pri „Maliču“. 1192-2

Kavarna

v večjem mestu na Kranjskem, dobro idoča, obstoji nad 12 let, se zaradi xobinski razmer cenó proda. Tudi pripravna za kako damo, ki bi to obrt lahko sama vodila. — Naslov: Laseno, Ljubljana, poste restante. 1204-1

Sprejme se

učenka

za modno trgovino pri A. Vivot-Mozetič v Ljubljani, Stari trg št. 21. 1198-2

Stenograf

za slov. in nemščino se sprejmejo takoj. Plača 110-130 K mesečno. Ponudbe pod „zanesljivo“ na uprav. „Slov. Naroda“. 1208

Lepa

prilika za peke!

Iz proste roke se pod ugodnimi pogoji proda event. odda v najem

nova hiša

z opeko krita, lepim stanovanjem, moderno urejeno pekarijo, vodo-vodom v hiši, v bližini kolodvora in velike pivovarne. Brez konkurence. Nastop takoj. 1207-1

Podrobnosti pri lastniku J. Prot-narju, trgovcu na Bledu.

Hotel „ILIRIJA“

v Kolodvorskih ulicah.

Jutri, v sredo, 24. marca velik 1210

KONCERT

Slov. Filharmonije.

Začetek ob 8. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

M. Novak, hotelirka.

Gostilna

pri pošti v Bevcu se odda v najem s 1. majem ali junijem. — Upošteva se le izurjene krčmarje.

Podrobnosti se poizvedo pri Leop. Jonko ravnotam. 1205-1

Prva in edina

slovenska modna trgovina za gospode

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg 19,

se slavnemu občinstvu za nakup zimskega blaga

najtopleje priporoča.

Zaloga velikanska

Cene brez konkurence!

3. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7:05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. ž. žel., c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Prago.

7:07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:26 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

11:28 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1:05 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

2:45 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7:28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

7:05 predpoldno. Osebn. vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sav. ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Pozor!

kavarna „Ilirija“

Kolodvorske ulice št. 22, 3 minute od južnega kolodvora 825-9

je vsak dan

uso noč odprta.

V posebni sobi kavarne je na razpolago

nov moderni električni pianino.

SUKNA

In modno 749 16

blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franco.

Motorno dvokolo

dobro ohranjeno, 5 konjskih sil, se prav poceni proda. 1102-1

Pismena vprašanja pod „Motor“ do 1. aprila na uprav. „Sl. Naroda“.

Stavbni inženir

Slovenec, ki je dovršil študije na politehniku v Carihu, išče službo. Deloval je že nekaj časa v stroki železo-betonskih stavb. 1200-1

Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Stavbni

polir

s teoretiško in praktično izvežbano stjo, v svoji stroki povsem izurjen, ki je deloval kot tak nad 6 let uspešno pri večjih podjetjih, išče primernega mesta. Nastopi lahko takoj.

Ponudbe naj se pošljejo pod „stavbni polir“ poste restante glavna posta Ljubljana. 1194-2

Sprejmeta se tako!

2 prodajalki

v trgovino z mešanim blagom Martin Volovec v Št. Jerneju. Prednost imajo izurjene, spretnne prodajke manufakturnistinj. — Tu se sprejme tudi

učenec

iz boljše hiše. 1191-2

Se nekaj 593-23

vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro vzdržanih in močnih v obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po pri-

merni ceni trdka

M. Rosner in drug

veležanjarna sadja v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

Perlini dan je sedaj zabava!

Persil

MODERNO SREDSTVO ZA PRANJE

Popolnoma neškodljivo. Ni klor!

Enkratno kuhanje — da bleščeče belo perilo!

Brez drgnjenja in krtačenja!

Brez perilnika!

Krati delo, čas in denar!

Enkrat preizkušeno, vedno rabljeno.

Edini izdelovalec na Avstro-Ogrskem:

Gottlieb Voith, Dunaj III/1.

V Ljubljani se dobiva po vseh zadevnih trgovinah. 490-13

Damske klobuke

in slamnike

sprejema v 991-6

preformanje in popravilo

modni salon

A. Vivot-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu. 14-33

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice št. 2.

Rezervni fond K 300.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.